

Att vara självförsörjande på spannmål kräver antingen mycket arbete eller mycket maskiner. Även om man förr i tiden odlade sin säd till både hushåll och djur med enkla medel så väljer nog de flesta moderna människor att lägga sin tid och energi på annat. När det gäller spannmål till foder för djuren finns nog inte många i Sverige kvar som skördar det utan skördetröska eller åtminstone en stationär tröska. Brödsäd till hushållet är däremot mer rimligt att slå med lie eller självbindare och tröska med slaga eller enklare tröskverk.

På blocket kan man emellanåt hitta gamla tröskor (Volvo, MF med flera), såmaskiner och mycket annat som underlättar arbetet på större marker. Har man bestämt sig för att odla spannmål i lite större skala, kan det vara väl värt investeringen. En gammal tröska t.ex tillåter en även att tröska många olika sorters grödor så som raps/rybs och annat som man kan ha nytta av som självhushållare.

Vilka sädeslag bör man satsa på?

Är man ute efter säd att äta själv har vete och råg de klara fördelarna att de inte behöver skalas. Att skala sädeskorn är något som nu sker i stora specialmaskiner. Vill man göra det på gammalt sätt så...? Dock finns även nakna varianter av korn och havre... Fyll på... Ska man göra öl ska förstås inte kornet skalas.

Vete och råg är de sädeslag man kan baka på. Visst kan man ha en del havre och korn i bröd men inga mängder då de inte har någon jäsförmåga. Gröt och musli, som korn och havre ofta används till, går även att göra av råg och vete.

Fördelar för djur med havre och korn...

Andra sädeslag?

Odlar man råg, så bör man tänka på att detta sädeslag kan drabbas av mjöldryga. Mjöldryga är en svamp (kornen blir svarta och hårda) som är LSD lik i för stora mängder och mycket tyder på att den är direkt dödlig för hästar. Kvickrot är släkt med råg och kan även det drabbas av mjöldryga, så för mycket kvickrot i hagen kan vara förödande för hästarna (grässjuka).

Hur stor yta behöver man odla på?

Definitionen husbehov är här lite luddig. Tänker man odla spannmål så att man kan fodra sina djur med det eller tänker man odla så att man har eget brödvete och möjlighet att brygga eget öl? Moderna vetesoreter ger ca 6ton per hektar och korn ger mellan 5 och 7 ton per hektar. För att omvandla mellan volym och vikt när det gäller korn, så är 1m³ ungefär lika med 0.7ton. Dessa siffror borde kunna ge en fingervisning om hur mycket man behöver odla för att täcka det behovet man har.

Vår- eller höstsäd?

Höstsäd brukar ge lite mer skörd och bli färdig lite tidiagre. Nackdelen är att man har en vinter emellan. Har man otur och får en snörik vinter, så kan grödan vintra ut under snötäcket. Det innebär att det är så pass varmt under snötäcket så att grödan fortsätter växa och sedan växer ihjäl sig själv. Då får man så om allt eller delar utav det på våren. I vissa delar av landet, kan det pga den korta sommaren inte vara möjligt med vårsäd alls.

Jordbearbetning

Moderna stora lantbruk har börjat med "plöjningsfri" odling. Det innebär att man inte plöjer utan använder en stor kultivator för att mylla ner stubben och luckra upp för en ny såbädd.

För mindre odlare, så är plöjning nog det bästa. Dels, så finns det en hel del gamla plogar ute på marknaden som fungerar alldeles ypperligt med en mindre traktor. Skall man bara odla ytterst lite, så är en jordfräs mer än tillräckligt.

Om man inte är van vid plogar, traktorer och andra lantbruksmaskiner så är det en mycket bra idé att kontakta någon lantbrukare i området för att få hjälp med dinställningen av plogen och hur man bör köra. Som alltid, är en bra grund, i detta fall plöjning, och o för ett lyckat resultat. Efter plöjningen strax före såd, så harvar man. Harven kan man använda för att bestämma sådjupet och för spannmål räcker det att harva 5cm djupt. Harvningen gör man dels för att jämna till marken efter man har plöjt och även luckra upp den så att man har en lucker jord att stoppa ner utsädet i. Efter såden kan man packa till jorden med en ringvält. Detta gör det något svårare för fåglar att komma åt ditt utsäde.

Sådden

Normala utsädesmängder för korn är ca 200Kg per hektar och för vete ca 250Kg per hektar.

Det finns olika metoder för att så. Den äldre varianten är bredsådd. Då sprider man utsädet jämnt över fältet och myllar ner det med en harv (speciell sort). Den modernare varianten är att använda så kallad såmaskin. Den har fördelen att den placerar utsädet på rätt djup i rader och täcker det å samma gång. Det finns gamla såmaskiner att hitta ute på blocket till ringa pengar. Om du köper en traktordragen såmaskin, så tänk på att din traktor (för vissa såmaskiner) behöver kunna lyfta maskinen när den är full med utsäde.

Skörd

Förvaring av säden